

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inerati do 80 petič vrst 4 Din 2, do 100 vrst 4 Din 2.50, od 100 do 300 vrst 4 Din 3, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inserati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRAD, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Pred odločitvami v Španiji:

Azana se bo vrnil v Španijo?

Nasprotujoče si vesti o namerah predsednika španske republike — Po nekaterih se bo vrnil v Španijo, da znova prouči položaj, po drugih pa namerava odstopiti in pozvati Špance, naj se vsi podrede generalu Francu

MADRID, 18. febr. AA. (Havas). V obveščenih krogih trdijo, da se bo predsednik španske republike Azana vrnil v srednjo Španijo, kjer bo skupno z vlado proučil položaj.

Del Vayo še vedno v Parizu

PARIZ, 18. febr. e. Zunanji minister Del Vayo, o katerem je pisal ves pariski tisk, da je že odpotoval iz Pariza, je še vedno v Parizu in bo najbrže odpotoval šele danes. Z druge strani doznajajo, da je njegova soproga iskala zasebno stanovanje v Parizu. Vsi poiskusi Del Vaya, da bi pregovoril predsednika španske republike Azano, ki po povratku v Španijo, so ostali brezuspešni, Azana vztraja na tem, da je vsak odpor zaman in da je treba počakati na trenutek, ko bo s pomočjo Anglije in Francije ustavljeno prelivanje krvi v Španiji.

Intransigenta poroča, da pripravlja Azana proglas na vse Špance, v katerem

namerava podati ostavko in jih pozvati, naj se podrede oblasti generala Franca.

PARIZ, 18. febr. AA. (Havas). Netočne so vesti, da izvršuje predsednik španske republike Azana v Parizu kakšno uradno funkcijo, ter so zaradi tega tudi netočne vesti, da je podpisal ukaz o premestitvi republikanske vlade iz Valencije v Madrid.

Berardov odhod v Burgos

PARIZ, 18. febr. AA. Zunanji minister Bonnet je imel sredi razgovor s senatorjem Leonom Berardom, ki je odpotoval nato v nacionalno Španijo kamor bo prisel že danes popoldne. Berard se bo takoj po prihodu v Burgos sestal z zunanjim ministrom Francove vlade generalom Jordano.

Berard je odpotoval iz Pariza sredi ob 20.50 Spremlja ga več višjih uradnikov zunanjega ministrstva. Od Berarda se je na kolodvoru Quai d'Orsay poslovil tudi

bivši španski veleposlanik v Parizu Quiñones de Leon.

Francoski zunanji minister Bonnet se je sestal včeraj tudi s španskim republikanskim zunanjim ministrom Del Vayom, s katerim je razpravljal o vprašanju španskih beguncev.

Angleške zahteve

generalu Francu

LONDON, 18. febr. w. Angleški agent v Burgosu, Robert Hodgeson, bo zabil v prihodnjih dneh za razgovor z generalom Francom. Po trditvah diplomatskega sodruka »Daily Telegraph«, bo izjavil generalu Francu, da so po mnenju angleške vlade potrebna razna zagotovila za uradno priznanje njegove vlade. Predvsem je potrebno, da poda zagotovila glede amnestije svojih političnih nasprotnikov, kakor tudi obljubo, da ne bo podvzel nobenih ukrepov proti svojim prejšnjim nasprotnikom. Namen, da bi postavila ka-

ke konkretne politične zahteve, je angleška vlada opustila.

Ameriško stališče glede priznanja Franca

WASHINGTON, 18. febr. AA. Pomočnik ministra za zunanje zadeve Samner Wells je sprejel včeraj novinarje ter jim izjavil da Zedinjene države ne mislijo tako kmalu priznati vlade generala Franca. Omenil je možnost skupnega vseameriškega nastopa glede tega vprašanja, ker so Argentinijska, Brazilija, Urugvaj in Kolumbijska že zaprosila za mnenje Zedinjenih držav, dočim je Peru že sklenil priznati govorilo južnoameriškim državam, da smatrajo priznanje vlade generala Franca za vprašanje, ki zanima v prvi vrsti Evropo. Zato lahko vsaka država, članica panameriške zveze, to vprašanje reši kakor se ji zdi najbolje.

Tekma v oboroževanju

Ogromno povečanje angleških pomorskih sil — Zadovoljiv odziv angleških prostovoljcev

LONDON, 18. febr. o. »News Chronicle« razpravlja v svojem uvodniku o francoski politiki nasproti Italiji. List pravi, da je postala Francija zopet nepopustljiva. Francoski poslanik v Berlinu je izjavil, da Francija ne bo pristala na nikakvo koncesijo v prilog Italiji in da tudi ne bo sodelovala na konferenci štirih velisil, ki bi meritorno razpravljala o italijanskih zahtevah. Pripravljeni je le sodelovati na mednarodni konferenci širšega obsega, ki bi morda odločala o novi razdelitvi surovin.

Protiitalijanske demonstracije na Korziki

PARIZ, 18. febr. Pred italijanskim konzulatom v Ajacciu so bile prirejene protiitalijanske demonstracije, pri katerih so pobili šipe na oknih konzulata.

Francoski manevri v Sredozemlju

PARIZ, 18. febr. b. Po končanih manevrih na Atlantiku bo francoska mornarica izvedla svoje letošnje manevre v Sredozemlju, in sicer v bližini francoskih severno afriških posesti. Manevri se bodo udeležile naslednje flotilje: druga flotilja bojnih ladij, 1. in 4. flotilja križark, 2. flotilja lahkih križark, 3., 7. in 9. flotilja rušilcev, matična ladja za letala ter večje število pomožnih ladij in takih bojnih ladij in križark, ki niso priključene nobeni posebni flotilji.

Med manevri francoskega brodograja na Atlantiku v višini Casablanca so se francoski admirali sestali v Gibraltarju z angleškim admiralom Forbesom, s katerim so se posvetovali o sodelovanju britanskega in francoskega brodograja.

Povečanje stalne vojske v Italiji

PARIZ, 18. febr. h. Po informacijah iz dobro obveščenih krogov bo italijanska stalna vojska v prvih dveh tednih meseca marca pomnožena z vpoklicem novih rezervnih letnikov za 60.000 moč.

Dosedanji uspehi angleškega oboroževanja

LONDON, 18. febr. AA. Angleški listi so brez ugovaranja sprejeli ogromno zvišanje izdatkov za oboroževanje. »Times« prinaša v uvodniku bilanco dosedanjih rezultatov in tistih, ki jih v bližnji bodočnosti pričakuje. Prejšnji mesec je bila oddana ladjedelnica gradnja ladij za skupnih

544.000 ton. Ta številka se bo spomladi zvišala nad 550.000 ton. Pri letalstvu se je proizvodnja v 12 mesecih podvojila in se je doseglo število, ki ga seveda nečje izdati, ki pa se bo v kratkem še povečalo. Tudi novačenje je napredovalo. V mornarico pride na leto 15.000 novakov, petkrat toliko kakor leta 1931. Lani je bilo 37.000 moč več v regularni vojski in 77.000 več v teritorialni vojski. Vojaško letalstvo bo imelo do konca finančnega leta po vsej priliki 35 tisoč moč več. Vstop 164.000 moč v vojsko na kopnem, kjer je v veljavi prostovoljski sistem, pomeni zadovoljiv rezultat, vendar pa se ne sme pozabiti, da je še vedno preslaba v primeru z njenimi mnogostevilnimi nalogami.

Tudi »Daily Telegraph« razmišlja o gornjih številkah in zaključuje, da bodo vojaške priprave v tem letu znatno napredovale. List obžaluje, da ni do tega poleta že prej prišlo.

»Daily Express« pravi: Ze sedaj smo močni, naš novi program pa nam bo dal še več moči, tako da se nihče ne bo upal napasti nas.

»Dinly Mail« piše: Vlada naj se ničesar ne boji. Britanski narod je pripravljen nositi to breme.

Ameriški pomorski manevri

PORTORICO, 18. febr. Veliki pomorski manevri mornarice Zedinjenih držav se bodo začeli v ponedeljek. Ti manevri bodo največji, kar jih je bilo doslej. Mornarica se bo sestala v bližini otoka Kube ter se bo tu razdelila v dve skupini, od katerih bo ena napadala, druga pa branila obalnega južnega Atlantika do Panamskega prekopa.

Izredni ameriški krediti za oborožitev

WASHINGTON, 18. febr. Amer. reprezentančna zbornica je v sredo pozno v noč razpravljala o izrednih kreditih za državno obrambo. Rooseveltov predlog o izjemnih izdatkih v znesku 356 milijonov dolarjev za izpolnitev pomožnih vojnihi sil in letalstva je bil sprejet s 367 glasovi proti 15 glasovom. Republikanci so predložili spreminjevalni predlog v tem smislu, naj bi letna produkcija letal za državno obrambo ne presegala tisoč letal. Predlog je propadel s 169 glasovi proti 129. Tudi utrđitev Guama na Tihem oceanu je bila kljub republikanskim protestom sprejeta v program gradnje novih pomorskih oporišč.

Italijanski list o ofenzivnosti demokratskih držav

Razburjenje zaradi izjav Rooseveltove žene o možnosti vojne

RIM, 18. febr. AA. (Stefani) »Giornale d'Italia« piše o izjavi soproge predsednika Roosevelta, da »nezadovoljni narodi naj brže ne bodo ostali mirni in da je treba zato računati z možnostjo vojne, ki bi se je udeležila tudi USA, da odloči njen izid in reši civilizacijo«, ter pravi, da je ta izjava tipičen dokument vojnega razpoloženja demokracij in usodne orientacije, v katero se je usmerila politika Amerike. List posebno poudarja, da se nezadovoljni narodom ne ustreza z razumevanjem in v duhu sodelovanja, temveč stopajo

prednje s topovi, železom in ognjem, Na tak način se ne branita ne mir ne civilizacija.

Dalje komentirajo italijanski listi ukrepe, ki so jih te dni izvršile USA, Anglija in Francija za ogromno oboroževanje, in se izprašuje, ali ne bodo miru, ki ga predlaga Chamberlain, demokracije v kratkem spremenile v nekakšno pogajanje z grožnjami. Odgovarjajoč na to vprašanje, pravi listi, da ogrožene države v nobenem primeru ne bodo dovolile, da bi jih kdo presenetil.

Metaxas v Beogradu

Grški min. predsednik o odnošajih med balkanskimi državami

GJEVGJELIJA, 18. febr. e. Sredi ob 19.30 se je s posebnim vlakom iz Soluna pripeljal v Gjevgejljo grški min. predsednik in zunanji minister Metaxas s svojo soprogo, ki je na poti v Bukarešto, kjer se bo udeležil zasedanja stalnega sveta Balkanske zveze. Metaxasa je v imenu naše vlade pozdravil svetnik zunanjega ministrstva Šapović, ki mu je dodal, da za bivanja v naši državi. V Gjevgejlji je Metaxas na vprašanje novinarjev podal naslednjo izjavo:

Zelo sem zadovoljen, ker sem dobil ljubeznjivo povabilo, naj ostanem nekaj ur v Beogradu. Ob tej priliki bom imel čast izraziti svoje spoštovanje in občudovanje Nj. Vis. knezu namestniku in se sestati z min. predsednikom Cvetkovićem ter zuna-

njim ministrom dr. Aleksandrom Cincarm Markovićem, da se porazgovorim z njima.

Na vprašanje, kakšni so odnošaji držav Balkanske zveze s sosedji, je dejal:

Odnošaji so zelo dobri. Ker je balkanski sporazum pacifičnega značaja, smo z vsemi sosedji v dobrih odnošajih.

Glede odnošajev z Bolgarijo je dejal:

Mi smo z Bolgarijo podpisali znani sporazum v Solunu, ki je dokaz mirnih odnošajev med nami in Bolgarijo.

Sredi ob 19.15 je g. Metaxas nadaljeval potovanje in je davi ob 9. prispel v Beograd, kjer so ga na postaji sprejeli zunanji minister dr. Cincarm Marković in mnogi odlični predstavniki naše javnosti.

Ameriška demarša v Tokiu

Japonska ponovno zagotavlja, da je zasedba otoka Hainana samo začasnega vojaškega značaja

TOKIO, 18. febr. Ameriški poslanik je obiskal zunanjega ministra Arito ter mu po nalogu svoje vlade v Washingtonu postavil enaka vprašanja zaradi zasedbe kitajskega otoka Hainana kakor pred dnevi angleški in francoski poslanik. Ameriški poslanik je opozoril na ameriške interese, ker je na otoku Hainanu naseljenih večje število Američanov in je na njem tudi ameriška misijonska postaja. Zunanji minister Arita mu je slično odgovoril kakor že prej angleškemu in francoskemu poslaniku, da je zasedba otoka Hainana zgolj vojaškega značaja in da služi samo vojaškim namenom.

Francoske vojne ladje pred Hainanom

Pariz, 18. febr. e. Iz Hongkonga javljajo, da so tri francoske vojne ladje dospale v luko Hojkon na otoku Hainan. Ladje so se zasedrale izven luke na odprtem morju. V kakšni misli so priplule pred otok, ni znano. Iz Hongkonga javljajo, da so japonske čete zavzele Nantas, ki je 5 km oddaljen od angleške posesti. To je v nasprotju z obljubami Japoncev, da bodo popreje Angleže obvestili o vsakem pokretu svojih čet pri angleški meji.

Zahteve Nemcev v Litvi izven klajpedskega ozemlja

KOVNO, 18. febr. b. Nemška kulturna zveza v Litvi je izročila litovskemu ministrskemu predsedniku spomenico o osnovnih zahtevah Nemcev v Litvi izven klajpedskega ozemlja. Te zahteve so naslednje: 1. Vse napačne navedbe o narodni pripadnosti v potnih listih litovskih Nemcev naj se takoj popravijo in naj se v bodoče v tem pogledu ne delajo več Nemcem nikake težkoče. 2. Vsem nemškim otrokom

naj se dovoli svobodno obiskovanje nemških šol. 3. Število nemških šol v Litvi naj se postopoma poveča na najmanj 50. 4. Vsem Nemcem v Litvi naj bo odsljedovoljeno, da smejo svobodno ustanavljati podružnice nemške kulturne zveze v Litvi. 5. Takoj naj se prepovejo in v bodoče onemogočijo vsi policijski ukrepi proti nemškim kulturnim organizacijam in njihovim članom.

Umobolnica v ognju

QUEBEC, 18. feb. V četrtek ponoči je na stal požar v umobolnici, ki leži nekaj kilometrov izven mesta in v kateri je bilo 1500 bolnikov. Gasilci so se zaman borili proti ognju. Voda jim je v ceveh sproti zmrzavala. Pogoreli so vsi paviljoni bolnišnice. Bolnišni osebje in reševalci so spravili vse bolnike v mesto ter jih razmestili po raznih drugih bolnišnicah. Nekaj bolnikov je dobilo nevarne opekline. Zaradi dobre reševalne organizacije ni bilo človeških žrtev. Kakor poročajo listi, je bil požar podtaknjen.

Podkarpatsko odposlanstvo za Ameriko

CHUST, 18. febr. h. Novi podkarpatskoruski deželni zbor bo v kratkem poslal v Ameriko posebno deputacijo, ki naj bi informirala tamkaj naseljene Ukrajince o položaju v domovini in sploh v Evropi, ker meni podkarpatska vlada, da ga ameriški izseljenci presojajo drugače, kakor je pa v resnici. Obsegom bo skušala izposlovati tudi gmočno podporo.

Prebivalstvo Rima

RIM, 18. febr. AA. Konec januarja letošnjega leta je imel Rim 1.284.000 prebivalcev.

Politični obzornik

Jasnovidec

Pišec o poročilu o Aldrovandjevi knjigi »Nuovi ricordi e frammenti di diari«, ki ga je objavil dr. Lavo Cermelj v zadnji številki revije »Misel in delo«, smo poudarjali, da je slovenska javnost svojočasno delala veliko krivico pokojnemu dr. Milenku Vesniču, češ da je bil prepustljiv v obrambi slovenskih interesov na pariski mirovni konferenci. Iz omenjenega poročila hočemo sedaj navesti par posebno značilnih odstavkov iz govora dr. Vesniča, ko je 4. junija 1919. pred svetom četvorice — Wilsonom, Lloyd Georgeom, Clemenceauiem in Orlandom pobijal predlog o plebiscitu na Koroskem. Vesnič je izjavil:

»Slovenci so najbolj trpeli pod trdim nemškim gospostvom. Toda živeli so vsaj vsi skupaj v istem pričakovanju. Ta majhen narod pa bo sedaj razčetrten. En del pojde z nami, drugi del ostane avstrijski, en del bo madžarski, velik del pa, namreč od 300 do 400.000 duš, bo italijanski. Naša delegacija je zahtevala plebiscit za prebivalstvo, ki je bilo prisojeno prijateljem Rumunom in prijateljem Italijanom. Odklonjen je bil iz raznih razlogov. Sedaj pa se nam nalaga plebiscit za Slovence nasproti sovražni vladi. Zakaj? Bojim se, da bo to napravilo na naš narod porazen vtis, kakršnega svet četvorice gotovo ne želi. Razlog splošnega značaja je še važnejši. Ne delajte si iluzij: dovolite mi, da vam povem, kar smatram za svojo dolžnost. Ne domisljajte si, da ustvarjate malo avstrijsko državo, ki jo je treba negovati. To je nemška država in nikdar ne bo drugačna. Ta država bo še bolj kakor doslej stremela za tem, da se združi z Nemčijo. Kljub sladkorčkom in balzamu, ki jih je uporabljal dr. Renner v Saint Germainu, je on zahteval, da se zamakni njegovi državi pravica do samoodločbe. Še važnejše je, da se v nemškem odgovoru na naša mirovna pogoja zahteva, naj ima Avstrija pravico do samoodločbe. To pomeni, da smatra Brockdorff-Rantzau to zadevo za nemško zadevo. Današnji položaj dovoljuje velisilam, da prisilijo Nemčijo sprejeti trenutne nujnosti. Toda na svetu so težji problemi kakor pogodbe. Vi ste istočasno izjavili, da imajo narodi pravico samoodločbe. Pride čas — v petnajstih ali dvajsetih letih, ko se bo Avstrija združila z Nemčijo. Ali se boste takrat spustili v vojno, da bi to preprečili? Vlade niso vselej gospodarji javnega mnenja in ni mogoče reči, ali bo takrat javno mnenje dopustilo vojno v to svrhu...« — Dr. Milenko Vesnič je torej že 4. junija 1919. predvideval »anšlus« Avstrije in tudi napovedal, da ne bodo zapadne velisile ničesar storile, da bi to preprečile. Naš Vesnič, zastopnik države, ki se je šele porajala, je bil, kakor je iz tega razvidno, jasnovidec, mnogo dalekovidnejši kakor svet četvorice — Wilson, Lloyd George, Clemenceau in Orland!

O premestitvah in upokojitvah drž. uslužbencev

Sarajevska »Jugoslovenska pošta« piše: Teror po volitvah in preganjanja političnih nasprotnikov, s katerimi je pričela bivša vlada, so izzvala v vrstah hrvatske in srbske opozicije razumljivo in upravičeno razburjenje in nevoljo. Zato je sedanja vlada smatrala za svojo prvo dolžnost, da čim prej popravi storjene krivice. Včeraj je — tako poudarja »Jugoslovenska pošta« — predsednik vlade Cvetković izdal ukaz vsem ministrstvom, da se morajo v roku osmih dni popraviti vse krivice državnim uslužbencem, ki so glasovali za dr. Mačka, in jih vrniti na ona službena mesta, ki so jih zavzemali pred volitvami v državni, banovinski in samoupravni službi.

Nemiri v Siriji

DAMASK, 18. febr. V Damasku se nadaljuje demonstracije proti francoski mandatarski oblasti. Demonstranti so napadli policijo s kamenjem ter jih je bilo več izmed njih aretiranih. Sirijska vlada je sklenila, da poda predsedniku republike ostavko. Glede na razvoj dogodkov v zadnjih dneh zlasti pa zaradi demonstacij proti Franciji, menijo, da bo francoski vrhovni komisar prihodnji mesec zopet odpotoval v Francijo, čeprav se je šele pred štirimi tedni vrnil v Sirijo. Neka tajna radio-postaja je pozvala v arabskem jeziku prebivalstvo k vstaji.

Himmler v Varšavi

VARSAVA, 18. februarja. Danes bo prispel v Varšavo na povabilo poveljnika poljske državne policije generala Zamorskega šef nemške tajne državne policije Himmler, ki se bo udeležil tudi velikega tova v poljskih gozdovih.

Borzna poročila.

Curli, 18. februarja. Beograd 10. Paris 11.67, London 20.655, New York 44.625, Bruselj 74.30, Milan 23.19, Amsterdam 236.25, Berlin 176.87, Praga 15.08, Varšava 83.12, Bukarešta 3.37.

Naše cestno omrežje

Zanimiv in važen referat ravnatelja „Putnika“ J. Loosa na zasedanju banovinskega turističnega sveta

Maribor, 17. februarja. Naše ceste tvorijo žalostno poglavje. Treba je le z vozilom proti Slovenski Bistrici, da se lahko človek prepriča o nemogočem stanju nekaterih naših cest. Vse osnovne probleme naših obmejnih cest je zajel v temeljit referat Putnikov ravnatelj J. Loos, ki je poročal na nedavnem zasedanju banovinskega turističnega sveta dravce banovine. Ta referat je važen predvsem radi konkretnih zahtev, ki se nanašajo na preureditve in izpopolnitve našega cestnega omrežja sploh in predvsem ob meji.

Z asfaltiranjem in betoniranjem cest se je v povojni dobi nenavadno hitro razvil moderni avtomobilski promet in moto-turizem. Tujski promet se je sporedno uspešno razvijal in je doživel v zadnjih letih neprimerljivega in silen razmah. Motorizacija prometa je hitro posegla v tujski promet. Ljudje so spoznali ogromne prednosti, ki jih nudijo potovanja z avtomobili. Iz leta v leto je zavzemal moto-turizem v tujem prometu vse večje in pomembnejše vlogo. Zato pa smo v povojnih letih pozabili na naše ceste. Zamudili smo pravočasno modernizacijo po zgledu drugih držav. S tem smo zavezili možnost pravilnega in hitrega razvoja motorizacije. Sele ko so dospeli naši sosedje s svojimi sodobno urejenimi cestami do naših mej, ko je mednarodni motorni promet iz leta v leto šel mimo nas, ko so se moto-turisti radi slabih cest prišli vracati že ob naših mejah, šele tedaj smo uvideli, kaj smo zamudili. Dočim se je drugod v sosedstvu cestno omrežje spopolnjevalo in moderniziralo, se je pri nas, zlasti v Sloveniji, stanje cest izredno poslabšalo. Gospodarski, turistični, socialni in kulturni interesi Jugoslavije so zahtevali, da se v zadnjem letu prične in sproži velikopotezna akcija za sodobno izgradnjo nam za enkrat najpomembnejše krožne ceste od Št. Ilje preko Maribora in Ljubljane na Sušak in nazaj preko Karlova, Zagreba in Rogoške Slatine. Nujnost čimprej rešitve našega cestnega vprašanja so v polni meri uvideli naši gospodarski krogi in tudi širši krogi naše javnosti. Ustanovljena so bila društva za ceste, katerih namen je proučevati in propagirati misel sodobne ureditve naših cest in sodelovati z javno upravo v vseh vprašanih gradnje modernega cestnega omrežja.

V zvezi z objavo tako zvane »šestletke kraljevskih cest« ugotavlja g. Loos občutno pomanjkljivost tega programa, ker ni pri tem predvidena gradnja pomembne ceste Maribor—Ptuj—Ormož—Čakovec—mađarska meja, ki meri na območju dravske banovine 68 km. Nadalje bi bilo nujno potrebno podpravljanje in modernizacija ceste Maribor—Dravograd v dolžini 65 km. Ta cesta je zlasti spričo novega mednarodnega položaja izredne važnosti. Sodobne ureditve naših cest pa ne zahtevajo le življenjski interesi Slovenije, ampak prvenstveno tudi prestižni in gospodarski interesi naše države in splošni tujkoprometni interesi. Ne smemo prezreti dejstva, da vodi preko Slovenije najkrajše in najugod-

nejše tranzitne sveze med Italijo in Madžarsko ter med Italijo in južno Nemčijo. V smislu tohtno utemeljenih izjav g. ravnatelja Loosa je sestavljena tudi resolucija, ki vsebuje važne točke glede našega cestnega omrežja, predvsem ob naši meji.

Resolucija vsebuje med drugim ugotovitve, da so bili v programu najnujnejših cestnih del hudo zastavljeni interesi Slovenije, ki predstavljajo obenem vitalne interese naše države, saj so najvažnejše mednarodne cestne sveze z našo državo vezane ravno preko pomembnih dostopnih cest severne Slovenije. Radi tega je nujno potrebno, da se v program »šestletke kraljevskih cest« naknadno sprejme modernizacija in izgradnja cestne sveze, ki veže mađarsko mejo preko Čakovca in Ptuja z najvažnejšo transverzalko Slovenije v smeri sever—jug (Št. Ilj—Maribor—Ljubljana—Sušak, oziroma Ljubljana—Planina—Trst), ker je ta cestna zveza utemeljena po geografskih značilnostih zemlje, ker je rezultat dvatisočletnega razvoja cest v Podravju, ker je vse večja prestižnega, gospodarskega in tujkoprometnega pomena in ker izloča slabo stanje te ceste ves dotični predel naše države iz važnega tranzitnega prometa, ki pelje iz Madžarske in Italije ter ustvarja nevarnost, da se bo ves ta tranzitni promet usmeril mimo naše države.

Spričo položaja na naši severni meji se ugotavlja izredni tujkoprometni in gospodarski pomen cestne sveze po Dravski dolini od Maribora preko Dravograda do Prevalj. Z amandmanom v finančnem zakonu za 1939-40 naj se ta cesta zopet proglasi za državno cesto, kar je tem bolj upravičeno, ker odpade v Sloveniji na državne ceste komaj 13 odst. cestnega omrežja, dočim je to razmerje v drugih banovinah za dva do trikrat ugodnejše.

Tudi naj se nemudoma prične z modernizacijskimi deli na cesti med Mariborom in Celjem, saj ta cesta v sedanjem stanju naravnost ogroža varnost cestnega prometa in je tudi v interesu ugleda naše države, da se ta križni nedostatek čim prej odpravi.

Uredba o programu najnujnejših cestnih del predvideva modernizacijo ter izgradnjo skupno 444 km cest v Sloveniji, kar predstavlja komaj 60 odst. državnih cest. Ta kredit naj se zveže za že predvidena cestna dela v Sloveniji. Obenem se naproša kraljevska vlada, da odobri tudi potreben kredit za dodatna potrebna cestna dela, to je modernizacija in izgradnja že omenjene cestne sveze z Mađarsko in za cestno skozi Dravsko dolino. Glede najvažnejše transverzalko v smeri sever—jug (Št. Ilj—Maribor—Ljubljana—Planina) s priključki na Mađarsko (Ptuj—Letenjski most) in na južno Nemčijo (Ljubljana—Podkoren) naj se zniža predvidena doba gradnje od 6 let na največ 3 leta.

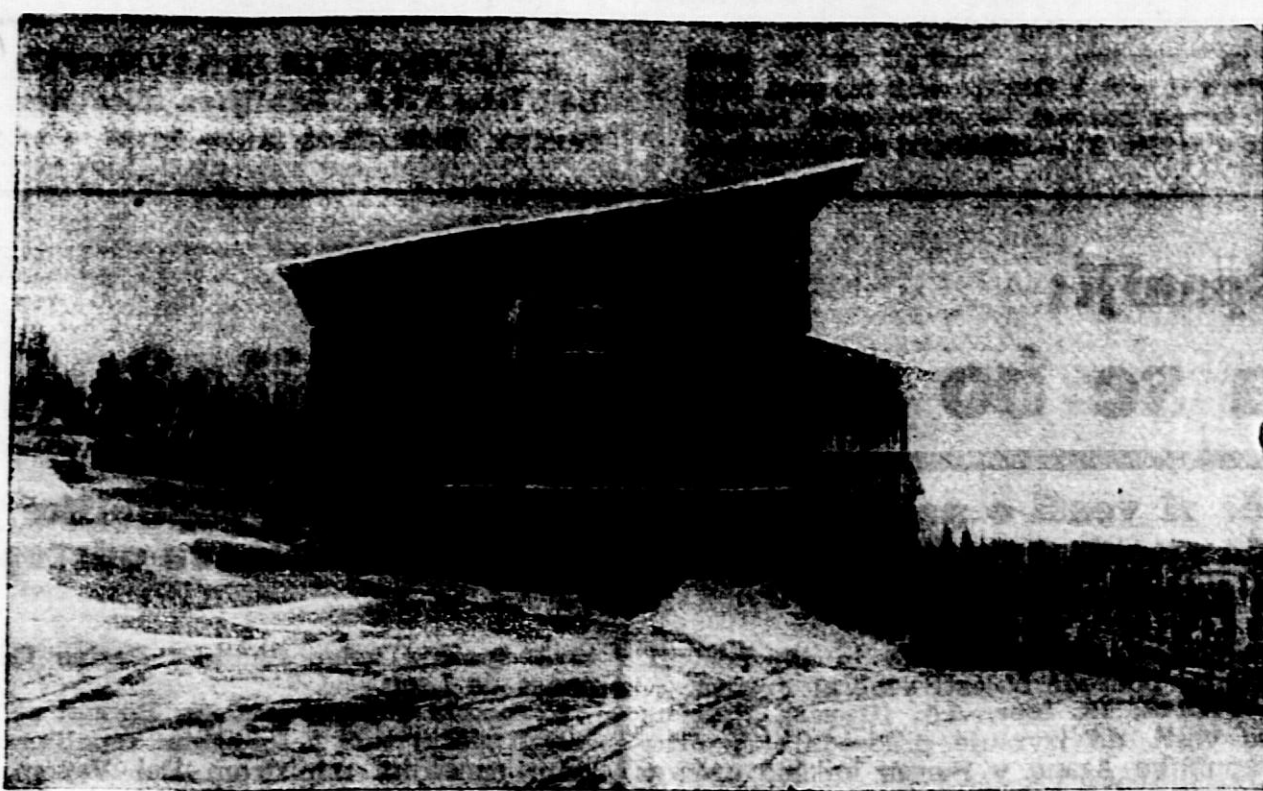
Uresničenje teh predlogov bi bilo seveda ogromnega pomena zlasti za naše obmejno ozemlje in vse te pobude iz razlogov prestiža, tujkega prometa, gospodarstva najtopleje pozdravljamo.

nejših rokah br. Jožeta Mohorka. V nobenem primeru bi Sokoli ne mogli najti boljšega naslednika kakor je današnji jubilar Jože. V njem vidimo Sokoli moč, jeklene volje, neumornega dela, iniciativnosti in socialne občutnosti kakor tudi moč mehkega srca, ki posveča največjo pažnjo našim najmlajšim bratcem in sestricam, ki žive v veliki pomanjšanju.

Danes priredi Sokolsko društvo Maribor I. svoje sokolsko sabavo v točkovni tukašnji kasarni kralja Petra I. To priložnost porabi pripadniki društva za letoš-

mo počastitev 65 letnice svojega starostja, okrog katerega se sberemo vsi Sokoli in Sokolice, da mu krepko sošamo v roke ter izročimo ob tej priložnosti najskrajnejše čestitke ob lepem življenjskem jubileju, ki je kromen z uspehi najvažnejšega nacionalnega udejstvovanja na vseh poljih, obenem izrazimo željo, da bi ostal v naših sokolskih vrstah še dolgo vrsto let kot naš starosta in aktivni sokolski »očka«. Tem čestitkam se pridružujemo tudi mi in mu ključemo: »še na mnoga leta v zdravju, sreči in zadovoljstvu!

Prvenstvo MZP v alpski kombinaciji

Maribor, 18. februarja

Zimskosportni odsek Slovenskega planinskega društva v Mariboru razpisuje prvenstvo Mariborskega zimskosportnega podsaveza v alpski kombinaciji dne 25. in 26. februarja 1939 pri Seniorjevem domu na Pohorju.

Tekmovanje v smuku bo dne 25. februarja ob 9.30. Start bo pod Jezerskim vrhom, cilj nad Ribnico.

Tekmovanje v slalomu bo dne 26. t. m. ob 9.30 pri Seniorjevem domu.

Pravico tekmovalca imajo vsi verificirani tekmovalci JZSS iz območja Mariborskega zimskosportnega podsaveza. Prijave je poslali do 24. t. m. do 12 ure na naslov tajnice ZSO Ljubice Cingerli, Maribor — Putnik. Prijavnine ni! Zbranje startnih števil bo 24. t. m. zvečer v Seniorjevem domu. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JZSS. — Prvoplasirani v alpski kombinaciji osvoji naslov podsaveznega prvaka v alpski kombinaciji.

Objava rezultatov in razdelitev nagrad po tekmi 26. t. m. v Seniorjevem domu.

Mariborske in okoliške novice

— **Jubilej dela.** Višji poslovodja v delavnici drž. žel. g. Anton Hiel obhaja srebrni jubilej vzornega, vestnega dela v tukašnji delavnici. A. Hiel je zgled vestnega izpolnjevanja stanovskih in poklicnih dolžnosti. Prijatelji in tovariši, ki jim je bil vedno drag in ljub, mu priredi do 20. v Koprivnikovi gostilni v Studenih prijateljski in tovariški večer. Delu slava, delu čast!

— **Razstava osnutkov za spomenik kralju Aleksandru I.** bo odprta do 22. februarja. Razstava je v mestnem gradu. Vhod iz stopnišča v Grajski ulici.

— **Ljudska univerza.** Namesto v ponedeljek bo naslednje predavanje v četrtek 23. t. m. Dr. Andrija Štampar bo prikazal življenje Kitajcev na podlagi filma, ki ga je posnel sam na svojih potovanjih po ogromni Kitajski.

— **Obsojeni — oproščeni.** Sresko načelstvo Maribor desni breg je obsodilo v aprilu 1938 več delavcev iz Rus na globo po 500 din ali 10 dni zaporu radi nekake vzklada. Delavci so se pritožili na bansko upravo, ki je sedaj razveljavila razsodbo sreskega načelstva, ker ni zadostnih dokazov glede vzklada in ker petje samo po sebi ni prekorajlo okvira dostojnosti.

— **Zanimivo predavanje** je bilo predsinčnim v okviru Kluba absolventov trgovske akademije v polni dvorani Delavske zbornice. Predaval je g. dr. S. Pretnar o gospodarskem in političnem pomenu Sredozemskega morja. Očrtal je razvoj borbe za oblast na Sredozemskem morju od prvih početkov zgodovine pa do današnjega dne. Dotaknil se je vseh odločilnih razvojnih činitelj preteklosti in sedanjosti, ki so ustvarili sedanje stanje, ko borba za Sredozemsko morje kar neče popustiti. Pomudil se je tudi ob sušnem problemu, saj ni obvladovanje Sueskega prekopu le političnega pomena, ampak predstavlja izredno donosno podjetje, saj so dohodki iz sedemkrat amortizirali vse izdatke za gradnjo. Tudi Slovenci smo naseljeni ob Sredozemskem morju in sicer morda na gospodarsko najbolj eksponirani točki, to je tam, kjer sega Sredozemsko morje najseverneje v evropsko celino. Problematika Sredozemskega morja je izredno komplicirana. Le velik optimist more pričakovati, da bo ostalo v Sredozemskem morju pri današnjem stanju. Če bi pa zastale spremembe, potem je malo verjetno, da bi katera od velebit hotelov popustili brez volje. Predavatelj je bil za svoja tehtna izvajanja deležen toplga aplavza številnih poslušalcev.

— **VIII. Mariborski teden** bo od 5. do 13. avgusta t. l. Prvi posvetovalni sestank bo 23. t. m. ob 18. v mestni posvetovalnici. Sestanka se udeležijo predstavniki vseh gospodarskih in kulturnih činitelj mariborskega okrožja v svrhu dogovora glede obsega in sporeda letošnjega VIII. Mariborskega tedna. Na tem posvetovalnem sestanku bodo prizadeti gospodarski in kulturni predstavniki sprožili svoje predloge glede gospodarskih, kulturnih, sportskih in društvenih prireditev, ki naj bi bile v okviru letošnjega Mariborskega tedna.

— **Nič ni tako skrito, da bi ne postalo očito.** Trgovce Franc Kranjc iz Sv. Martina pri Vurbergu je opazil v zadnjem času, da mu izginjajo iz trgovine razni predmeti. Za zadevo so izvedeli orožniki, ki so ugotovili, da je omenjene predmete kradel in odnašal Kranjčev hlapec Mirko H., ki je potem ukradene predmete prodajal v Ptuj, izkupiček pa spravil. Trgovce Kranjc ima škodo nad 1000 din.

— **Iz smolega Beograd.** Te dni je bil v Rušah redni občni zbor Društva privatnih nameštencev, ki združuje zasebne nameštence iz Ruš, Bistriice in Brezna. Na občnem zboru je bilo govora o razširjenju štajmerjevega sanatorija v Ljubljani in zgradbi nameštenskega sanatorija v Mariboru. Pri volitvah je bil izvoljen dosednji odbor z inž. L. Knesom kot predsednikom na čelu.

— **Sokol Maribor Matice** priredi v korist fonda za gradnjo Sokolskega doma veliko maškarado »Bohemska noč« na pustno soboto 18. II. 1939 v vseh prostorih Sokolskega doma. Nagode jazz iz Ljubljane in

— **Obsojen.** Kakor smo v včerajšnji številki že poročali, je moral včeraj dop. zagovarjati pred mariborskim malim kazenskim senatom 25letni krojaški pomočnik Rihard Jurin iz Zgornje Radvanje in sicer radi številnih goljufij Jurin, ki je sedel na zatočni klop v smučarski obleki in belni nogavicami, je bil obsojen na leto dni in 8 mesecev strogega zaporu, na 600 din globe ter izgubo šestih državljanstev pravic za dobo 4 let. Ršen tega mora povrniti vso škodo. Senatu je predsedoval a. o. s. dr. Cemer, prisodnika sta bila a. o. s. Lenart in dr. Mihalič. Obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Dev.

Mariborsko gledališče

Sobota, 18. ob 20. Partija šaha. Krstna predstava. Proslava jubileja g. V. Bratine. Red B.

Nedelja, 19. ob 15. Vse za šalo. Znižane cene. Ob 20. Matura. Znižane cene.

— **Konec tedna v mariborskem gledališču.** V soboto 18. t. m. krstna predstava, združena s proslavo jubileja g. Bratine — V nedeljo popoldne ponovitev velezanimive domače operete »Vse za šalo«, zvečer pa letošnji dramski slager »Matura«. Pri obhodu nedeljskih predstavah veljajo znižane cene.

Iz Celja

— **c Telovadni nastop dece** v maskah priredi Sokol društvo Celje-mesto v nedeljo ob 15. uri v Narodnem domu v Celju. Vstop nima din, 5, 2 in 1.

— **c Na ljudskem vseučilišču** bo predaval v ponedeljek 20. t. m. ob 20. prof. dr. Lavo Čermelj iz Ljubljane o temi »Kopernik ali Ptolomej?« (Solčno-središčni ali zemeljsko-središčni sestav sveta). Opozorjamo na to zanimivo predavanje.

— **c Jugoslovensko-čehoslovanska liga** v Celju bo priredila v četrtek 23. t. m. ob 20. v veliki dvorani Narodnega doma predavanje o »Ideji čehoslovanske države v teku stoletja«. Predaval bo g. prof. Janko Orožen.

— **c Starokatoliška služba** boja odpade v Celju v nedeljo 19. t. m.

— **c Celjski nogomet.** V nedeljo 19. t. m. ob 13.30 se bo pričela na Glaziji prijateljska tekma med SK Celjem in SK Hraštnikom, ob 15. pa na igrišču pri »Skalni kleti« prijateljska tekma med ISSK Mariborom in SK Jugoslavijo. Gotovo bosta obe tekmi živahni in zanimivi.

— **c Žrtve napadalca.** V sredo zvečer je neki možki z Zg. Hrudnje pri Celju napadel 27-letnega kolarskega pomočnika Antona Brecla iz Vojnika in ga udaril s tako silo s kolom, da mu je zlomil levo roko. Brecl se zdravi v celjski bolnici.

— **c Nesreča pri igri.** Na Masarykovem nabrežju v Celju je neki šestletni deček v sredo pri igri sunil štiriletno hčerko občinskega delavca Bernarda Andreškovo po nesreči čez skarpno. Deklica si je pri padcu zlomila desno nogo pod kolonom. Oddalil jo je v celjsko bolnico.

— **c Izpiti vozačev motornih vozil** za kandidata iz celjskega gornjegrajskega, konjskega in šmarnskega srezu bodo v Celju v četrtek 2. marca ob pol 9. dopoldne. Zadevne prošnje je treba vložiti do 28. t. m. pri sresklem načelstvu v Celju.

— **c Dvakrat je zažgal bratu iz maščevanja.** Na okroženem sodišču v Celju se je zagovarjal v petek zaradi požiga 71-letni delavec Jože Jagodič iz Lemberga pri Smarju. Jože Jagodič je l. 1931 zažgal svojemu bratu Francu v Lembergu hišo. Hotel se je maščevati nad bratom, ker je njegova mati izročila posestvo mlajšemu bratu Francu in ne njemu. Jože Jagodič je bil zaradi požiga obsojen na 5 let roba. Pred meseci je bil izpuščen iz kaznilnice. Njegova mržnja do brata se je čedalje bolj stopnjevala. Dne 29. januarja okrog 6 jutraj je Jože zažgal svojemu bratu vnovič hišo. Brat Franc, njegova žena in hči so se v zadnjem trenutku rešili iz gorečega poslopja. Franc Jagodič ima zaradi požara okrog 30.000 din škode. Jože Jagodič je bil zaradi svojega grdega dejanja obsojen na 8 let in 4 mesece roba.

— **c Nočno lekarniško službo** ima od sobote 18. t. m. do vsega petka 24. t. m. kr. dvorna lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

Iz Murske Sobote

— **Imenovanje.** Za ravnatelja gimnazije je imenovan dosednji vršilec dolžnosti inž. Zobec.

— **Domačija v plamenih.** V soboto zvečer ob 17. uri je objel plamen poslopje poestnice Marije Barbaričeve v Velikih Dolencih. Kako je požar nastal, ni znano. Vsa streha in seno sta bila naenkran v plamenih; pogorela je hiša in hlevi s svinjami. Škoda je tem občutnejša, ker poslopje ni bilo zavarovano. Gasilcem iz Budincev in Dolencev se je posrečilo, da so vsaj deloma ogenj pogasili in omejili. Na srečo je bila v bližini velika mlaka z vodo.

Sokol

Delo štrigovskega Sokola

Sokolsko društvo v Štrigovi je imelo svojo letno skupščino 12. t. m. v Sokolskem domu. Lepo število zbranega članstva je pozdravil društveni marjavi starosta Tomislav Kovač ter pozval prisotne, da so se dvignili s sedežev ter zaklicali svojemu starejši Nj. Vel. kralju Petru II. trikratni Zdravo! Brat starosta je prosil prisotne, da ostanejo kljub neumljivim pojavom neklonljivi, ker je naša naloga tu, da ostanemo verni jugoslovenski ideji ter služimo verno in vdano kralju in domovini! Nato so podali svoja poročila funkcionarji br. tajnik, blagajnik, načelnik, gospodar, prosvetar, ki ga je sedaj nadomestoval br. načelnik, ter socialni referent. Vsa poročila so bila z zadovoljstvom sprejeta ter odobri dana razrešnica, naker se je izvolila nova uprava z zaslužnim starostom Tomislavom Kovačem na čelu, dalje Zitnik Maks za podstarosta in načelnika, Golub Antun za podnačelnika, Valpatrič Justina za načelnika, Krauthaker Ruža za podnačelnika, Golub Antun za tajnika, Kovač Tomislav za prosvetarja in knjižničarja, dr. Jirhu Bernard za društvenega zdravnikarja, Senar Metod za soc. referenta, za odbornike pa: Črnec Juraj, Dimitrovič Mirko, Pfeifer Mijo, Stiberc Jakob in Marinič Ivo; za namestnike pa: Črnec Antun, Golenko Jakob in Golenko Anton; revizorji: Hudin Nikola in Dujh Stjepan, namestnika Fras Roman in Šoštarč Josip.

POMAGAJMO GRADITI PIVKOV SOKOLSKI DOM

H krstni predstavi Bevkove komedije

»Partija šaha«

Valo Bratina drugič boter Bevkovemu dramskemu novorojenčku

Maribor, 18. februarja

Ko je l. 1924 slovenski »Kajna« zagledal luč nekdanjega najlepšega južnega sveta, ga je njegov »očca« France Bevk poslal h krstu v Maribor. »Očca« je bil osebn navzoč pri tem slovenskem krstu. Valo Bratina, tedaj še ravnatelj naše drame, je neobgleden pod okriljem Jugoslav. Matice za rapalski večer kar najslovesneje spravil na oder.

Niti »očca« niti »boter« nista tedaj mogla misliti, da pride čez 12 let zopet iz domovine »Kajna« in zopet od tistega »očeta« svojevredno poreden novorojenček z imenom »Partija šaha« in zopet Bratino prosit za »botra«. Bratina se je takoj in tako ogrel za tega novospočetnika, da si ga je dolžil za svoje jubilejno gostovanje v Mariboru. Kar se je dalo, je za krst v Mariboru pripravil že v Ljubljani, ostalo je moral oskrbeti tu na mestu, kamor je prišel 6. t. m. Kljub temu, da ne more imeti odra za vaje in inscenacijo javno na razpolago, je s polno paro študija in priprav dovršil vse potrebno za krstno predstavo že za 18. t. m. Ta rekord je bil mogoč, ker je bil v Mariboru v vsem sam svoj stvarnik in ne kakor v Ljubljani pri prvem svojem jubileju, za katerega si je izbral Snuderlovo »Lopovščine«, ki jih pa ni sam priredil za oder.

To pot žal ne bo »očeta« h krstu, pač

Starosta Jože Mohorko 65letnik

Maribor, 17. februarja. Jože Mohorko, upokojeni postajni načelnik in znan mariborski nacionalni delavec, zaključuje danes svoje 65. leto. Ker je že po svoji naravi skromen, rad hote ali nehoti pozabi na svoje življenjske jubileje. Ne smemo pa pozabiti nanj Sokoli, predvsem njegovi najbližji sokolski delavci, ki smo nanj ponosni in ki smo mu za vse delo, ki ga je opravil v korist naše narodne celote, hvaležni. Po smrti pokojnega nepozabnega staroste Sokola I. br. Pivka je naš jubilar prevzel vodstvo Pivkove sokolske družine, ki jo kot najvernejši naslednik in izvrševalec Pivkovih načrtov vodi do vedno večjega razmah.

Naš jubilar se je rodil 18. II. 1874 v Apačah pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, odkoder ga je po dovršeni ljudski šoli vodila pot v Maribor, kjer je z lepimi uspehi dovršil tukašnje gimnazijo. Po maturi se je odločil za železniško službo. V medvojni in povojni dobi ga srečamo kot postajnega načelnika v Ponikvi ob južni železnici, ob prevaritnih in popravilnih dneh pa v Mariboru, kjer je vršil službo postajnega načelnika na tukašnjem korotnem kolodvoru vse do leta 1933, ko je bil upokojen.

Ni ga menda Mariborčani, ki bi ne po-

nacionalno neugnanega Jožeta Mohorka, sedanjega staroste Sokola I. in funkcionarja mariborske sokolske župe.

Mohorko se je živahno udeleževal že v predvojni dobi v vseh nacionalnih organizacijah, tako pri Sokolu, kakor pri CMD, stanovskem združenju naših železničarjev UJNZB in drugih narodnoobrambenih organizacijah. Njegovo delo sega daleč nazaj v predvojno dobo. Za časa vojne je bil stalno zaposlavljen in preganjan kot nevaren protidržavni element, ki mu je bila avstrijska soldateska stalno za petami. Kljub vsemu pa ni naš Mohorko nikdar klonil, ker si je bil vedno v svesti, da mora naša stvar zmagati Mohorka najdemo vsepovsod, kjer se je pokazala potreba. S pokojnim dr. Ljudevitom Pivkom sta vedno razmišljala, kako in na kakšen način poživiti delo v takt nacionalno zapuščenem mestnem okraju. Sledila je ustanovitev sokolskega društva. Leta 1929 je položil carzanski junak prve temelje nove sokolske stavbe. Mohorko je bil še na prvem občnem zboru izvoljen za podstarosta, v času bolezni pokojnega dr. Pivka je vršil posle poslevoednega staroste vse do Pivkove smrti leta 1937.

Pivkova sokolska družina je s smrtjo svojega prvega starosta preživela najhujšo družinsko krizo. Danes pa je v najkraj-